

Innspill til stortingsmeldingen «Fosterheim- ein trygg heim å bu i»

Fagforbundet organiserer blant annet fosterforeldre, og er derfor opptatt av deres stilling i samfunnet. Fosterforeldre utfører et komplisert og vanskelig arbeid for å sikre at fosterbarn får de beste forutsetninger til å bli trygge voksne. Våre medlemmer opplever at de ikke har gode nok vilkår for å gjøre denne jobben på best mulig måte. De melder om behov for et tydeligere mandat, sterkere rettigheter og økonomisk trygghet. Samfunnet mangler systemer som kartlegger og fanger opp fosterbarnas utfordringer, og som systematisk sørger for at hvert fosterbarn får nødvendig hjelp og oppfølging.

Fosterhjemmene er en erstatning for institusjoner. Fosterhjem er et av barnevernets viktigste, og mest brukte tiltak. Noen vil også påstå at å være fosterhjem er et av de viktigste samfunnsoppdragene vi har. Likevel blir ikke fosterbarna og fosterhjemmene beskyttet tilstrekkelig. Staten og kommunen har ikke tatt sitt ansvar for å beskytte disse oppdragstakerne.

Vi er derfor glade for at regjeringen i denne meldingen viser sine ambisjoner om å styrke fosterhjemsfeltet. Fagforbundet støtter arbeid som øker forutsigbarhet, trygghet og rettssikkerhet for både fosterbarna og fosterforeldre. Barnas rettssikkerhet blir ofte svekket, når fosterforeldre mangler rettigheter, forutsigbarhet, og gode rammevilkår, for å utføre oppdraget sitt som fosterforelder. Dette gjør at rettssikkerheten samlet sett blir svekket hos begge parter.

Kap. 5.3 Arbeidet med å følge opp fosterhjem i kommunene

Kommunen fikk fullt finansieringsansvar for ordinære fosterhjem, da barnevernsreformen trådte i kraft, januar 2022. Beredskapshjem og spesialiserte fosterhjem blir fulgt opp av Bufetat. Fagforbundet synes meldingen beskriver en rekke gode tiltak som kommunen har ansvar for, når det gjelder å følge opp barn, foreldre og fosterforeldre. Fagforbundet vil likevel påpeke at det allerede er utfordrende i kommunene/ førstelinjetjenesten med tanke på at de ansatte skal ha nok tid til å gi tilstrekkelig og god faglig oppfølging til barn, foreldre og fosterforeldre. Barneverntjenesten må ha god informasjon om, og god forståelse av barnet og hvilke behov det har til enhver tid. For å få til det, kreves det at ansatte setter av god tid til å bli kjent med barna og familiene. Det er viktig at ansatte ikke har flere antall saker enn de klarer å følge opp. Det krever at ansatte i barneverntjenesten får tilstrekkelig med opplæring på blant annet fosterhjemsfeltet. De ansatte må vite hva som kreves, og hva de har mulighet for å gi, når de eksempelvis skal inngå kontrakter med fosterforeldre. De må ha kunnskap om rettighetene til fosterforeldre, og de må vite hva de plikter å gi av bistand og ytelser. Vi ser ofte at valg av bistand, veiledning, pensjon, og andre ytelser er styrt av kommunens økonomi, og ikke av barnets beste.

5.4.2 Tiltaksstøtte til kommunale fosterhjem: spesialisert veiledning og hjelpetiltak.

Fagforbundet synes det er flott at regjeringen ber Bufdir om å utarbeide et opplæringsprogram som kan brukes av ansatte som veileder fosterhjem, både i Bufetat og i kommunene.

Kap.6 Stabilitet og forutsigbare rammer når barn bor i fosterhjem

6.2.3 Større avgjørelsesmyndighet

Fagforbundet støtter forslaget om at fosterforeldre får fullmakter av barneverntjenesten, der fosterforeldre i størst mulig grad skal kunne ta avgjørelser som vanlige foreldre kan. Det er viktige

tiltak som bidrar til at barn som er under barnevernets omsorg, og som bor i fosterhjem, kan leve sine liv på lik linje med andre barn som bor med sine biologiske foreldre.

6.2.4 Rett til å klage på vedtak om flytting

Fagforbundet er glad for at Regjeringen foreslår å gi fosterforeldre ubetinget rett til å klage på flytting av fosterbarn ut av fosterhjemmet. Fagforbundet mener også fosterforeldre bør få klagerett når det gjelder tilbakeføring. Dette vil også medvirke til å ivareta fosterbarnets rettssikkerhet.

Kap. 7 Forutsigbare økonomiske rammer for fosterforeldre

7.2 Lovfeste en plikt for kommunen til å yte godtgjøring.

Fagforbundet mener det må et rettslig forpliktende regelverk til for å skape trygghet, og forutsigbare rammer rundt fosterhjemsoppdraget. At Bufdir utvikler faglige råd vil ikke sikre alle fosterforeldre de samme trygge økonomiske rammene. Det er fordi det vil gjøres ulikt fra kommune til kommune, da den økonomiske situasjonen ofte vil styre valgene som tas i de ulike barneverntjenestene. Vi må utarbeide et reglement som styrker, og juridisk forplikter kommunene, slik at et fosterhjemsoppdrag har de samme økonomiske rammene uavhengig av hvilken kommune som er ansvarlig for fosterhjemsoppdraget.

7.3 Lovfeste en plikt til å vurdere behovet for frikjøp

Fagforbundet støtter dette forslaget. Vi er glad for at Regjeringen i loven foreslår at frikjøpte fosterforeldre skal kompenseres for tap av tjenestepensjon. Det blir viktig at fosterforeldre kompenseres på en slik måte at de ikke vil tape økonomisk ved å påta seg å være en oppdragstaker. (Fosterhjem). Fagforbundet vil samtidig påpeke andre ting som oppstår ved et frikjøp. Det er mangelen på rett til feriepenger, yrkesskadedekning, vern ved oppsigelse, sykepenger fra første dag osv. Fosterforeldre opplever også avkortning i trygdeytelser, noe vi mener blir feil. Dette er rettigheter andre arbeidstakere har, som Fagforbundet mener også må på plass for oppdragstakere, som når noen påtar seg et fosterhjemsoppdrag.

Oslo, 03.11.2024

Yrkesseksjonsleder i helse og sosial
Iren Luther.